

KIÁLLÍTÁSI ELŐZETES

A Juh és Kecske Ágazatért Egyesület aktívan kiveszi részét az őszi agrárkiállításokból, impozáns és emlékeztető programokkal várják az érdeklődőket, kiemelten a juh- és kecskeágazat valamennyi szereplőjét Bábolnán, Hódmezővásárhelyen és Kaposváron.

ELŐZETES EREDMÉNYEK

A Juh és Kecske Ágazatért Egyesület a kecskeágazatban felmerült problémák feltárása érdekében egy, több rövid kérdőívből álló sorozatot indított, hogy naprakész információkra tegyen szert az ágazat helyzetéről és a megoldásra váró problémákról.

VERSENYTÁRSAINK A KÖZÖS PIACON

Az elmúlt 1,5 év tapasztalatai alapján egyértelműen kijelenthető, hogy kevesebb értékesítő versenytársunk lett, illetve csökkent a versenytársainktól az EU belső piacára kerülő juh- és kecskehús mennyisége. Folytatjuk előző számunkban elkezdett elemzésünket.

Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés

Szerkeszti
a szerkesztőbizottság
30. évfolyam
2021/8

A szerkesztőbizottság tagjai: **Jávor András** tiszteletbeli elnök, **Bögréné Bodrogi Gabriella**, **Kukovics Sándor**.
Főszerkesztő: **Mezőszentgyörgyi Dávid**

Mezőszentgyörgyi Dávid

A képzés fontossága

Az elmúlt másfél év bezártsága nemcsak a szabad mozgást korlátozta, de (nem is annyira) észrevétlenül a tanulást és annak módszertanát is jelentősen átalakította. Minden oktatási és képzési szinten előtérbe kerültek a digitális technológiák, új megoldások születtek. Reményeink szerint a szeptemberben kezdődő új tanévben már jelenléti oktatás lesz, ugyanakkor az elmúlt időszakban szerzett tapasztalatokat és jó gyakorlatokat érdemes a jövőben is fenntartani.

Mára az agráriumban is egyértelművé vált, hogy olyan képzések kellenek, amelyek magas szintű kompetenciákkal és gyakorlati tudással rendelkező agrárszakembereket bocsátanak ki, és akik az alap szakmai tudás mellett a vállalatvezetési folyamatokat, illetve a hozzájuk kapcsolódó közgazdasági, pénzügyi, támogatási, szakpolitikai és humánpolitikai feladatokat megoldó aktuális módszereket és tudáselemeket is ismerik és értik, továbbá az ezt segítő vagy szabályozó (digitális) rendszereket - hazai és nemzetközi szinten is. Legfőképp az egyetemről kikerülő fiatal vezetőknek rendelkezniük kell mindazon mérhető, igazolható, illetve szociális készséggel (angolul hard and soft skill), melyek mind saját vállalkozásukban, mind a modern vállalati környezetben megteremtik a hatékony irányítás alapját. Szakmai ismeretek tekintetében stabil alapismereteket várnak el a vezetőktől. Ezt szem előtt tartva olyan tudást kell átadnia a felsőoktatási intézményeknek, amely nem kizárólag lexikális tudáson alapszik, hanem annak gyakorlati alkalmazásán, és amit a jó vezető komplex módon tud kezelni. Az egyetemi átalakítással a folyamatok elindultak. Bízunk benne, hogy rövid időn belül modern és gyakorlatias ismeretekkel rendelkező fiatalok választják a juh- és kecskéagazatot!

Kiállítási előzetes

Az ország egész területén állattenyésztési kiállításokat tartanak a nyári betakarítási munkálatok vége felé, az ősze nyúlóan. Sok idő eltelt a legutóbbi állattenyésztési rendezvények óta, és most nagy erőfeszítéseket tesznek a szervezők, hogy minél impozánsabb és minél emlékezetesebb programokkal üdvözljék újra a látogatókat. A Juh és Kecske Ágazatért Egyesület aktívan kiveszi a részét a kiállításokból, kiemelten készül a juh- és kecskeágazat szereplőinek látogatására.

A **34. Bábolnai Gazdanapokat** szeptember 9-11. között tartják. A tradicionális eseményen a fiatalabb és az idősebb korosztály tagjai egyaránt találnak az érdeklődésüknek megfelelő programot. A 21. század agrárinnovációitól a mezőgazdasági gépszo- n keresztül a traktor tesztvezetésig terjed a kínálat.

A Bábolnai Gazdanapokon többek között gépbemutatóval, kukoricafajta- és méhészeti bemutatóval várják az érdeklődőket, illetve idén is megtartják a Szakiskolai Napot. A kiállításon vezetett sétán lehet részt venni a ménesudvarban, mezőgazdasági drónbemutatókat tartanak, és a juhágazat is képviselteti magát, a kiállítás egész ideje alatt.

A családok számára lovas bemutatókat és lovaskocsis arborétumlátogatást szerveznek, a gazdálkodók számára kerekasztal-beszélgetést a precíziós gazdálkodásról, a banki finanszírozás alternatíváiról pedig előadások keretében tudhatnak meg többet a látogatók.

Szeptember 23-25. között huszonnyolcadik alkalommal tartják meg a hódmezővásárhelyi **Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokat**. Az OMÉK társrendezvényeként kiemelkedő szerepe van az ideai állattenyésztési kiállítások között. A juhágazat számos résztvevője képviselteti

magát Hódmezővásárhelyen, és a közösen szervezett spanyol-magyar juhpromóciós kampány nyitórendezvényét is ott tartják. Az egyesületünk szakmai partnere, az Innofood Marketing Kft. által rendezett, közel kétórás kampányindító rendezvényen az ágazat elismert szakértői mellett várhatóan *Nagy István* agrárminiszter is beszédet mond.

A Juh és Kecske Ágazatért Egyesület külön kiállítási helyszínen várja az érdeklődőket, akiket tájékoztatunk az újonnan elismert szakmaközi szervezet céljairól. A kiállítás minden napján juhhúsból készült ételeket le-

innovációval kapcsolatban is új ismeretekkel gazdagodhatnak a Hódmezővásárhelyre látogatók.

Az állattenyésztési kiállítások idei sorozatát a **KÁN Egyetemi Napok** zárja, amit a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem rendez a Kaposvári Campusán, október 1-3. között. A magyar állattenyésztés szakmai találkozójának színes programjai idén új helyszínnel, a MATE-udvarral egészülnek ki, ahol az agrárium népszerűsítése mellett az egyetem intézeteit mutatják be alaposabban a látogatóknak.

het kóstolni az előre meghatározott időpontban. Az érdeklődőknek bemutatjuk a juh- és bárányhúst értékesítő hazai vállalkozásokat, hogy közelebb hozzuk egymáshoz a fogyasztókat és a termelőket.

Az előző évekhez hasonlóan tenyészállat-bírálatot és -bemutatót tartanak, valamint juh-, szarvasmarha-, sertés- és baromfi-tenyészállat-árverésre is sor kerül az Alföldi Állattenyésztési Napok keretében. Az állattenyésztés mellett a növénytermesztésben és az mezőgazdasági munkagépeknél zajló

A KÁN Egyetemi Napok nem kizárólag az állattenyésztési szakma közkedvelt rendezvénye, a környező települések lakói is szívesen látogatják. A szakmai programok mellett idén kiemelt szerepe lesz az agrár-felsőoktatás és agrárszakma népszerűsítésének: az integráció során csatlakozott új kampuszokkal és az új egyetem szervezeti felépítésével is megismerkedhetnek a látogatók.

A KÁN Egyetemi Napok természetesen továbbra is nagy hangsúlyt fektet a tenyészállatokra. A magyar állattenyésztés szakmai találkozója a juhek, kecskék, tejelő és húshasznú szarvasmarhák, lovak, baromfi és kisállatok számos fajtáját bemutatják. A juhágazat sok szereplője képviselteti magát a kiállításon.

A rendezvény szervezői interaktív közönségbarát programokkal készülnek, hogy a bennük részt vevő látogatók minél jobban megismerjék az állati termékek hasznosításának sokféle lehetőségét, illetve hasznosításuk emberi szervezetre és környezetre gyakorolt összetett hatását.

ALFÖLDI ÁLLATTENYÉSZTÉSI
ÉS MEZŐGAZDA NAPOK
NEMZETKÖZI SZAKKIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR
AZ OMÉK TÁRSRENDEZVÉNYE

2021. szeptember 23-25.

(csütörtök-péntek-szombat)
mindhárom napon 9-18 óráig

Egy kecskefelmérés előzetes eredményei...

Az elmúlt hónapokban a közösségi média különböző kecskés csoportjaiban sorra tűntek fel a figyelemfelkeltő, segítségkérő, tényleíró bejegyzések, amelyekben a kecskeállomány csökkentéséről, a kecsketartás abbahagyásáról írtak. A létszámcsökkenés, illetve a kecsketartók személyének fluktuációja mindig is jelen volt az ágazatban, de az utóbbi időben felgyorsult. Többen fognak bele egy-két kecske tartásába hobbiból, és egy részük néhány éven belül felszámolja az „állományát”, azonban a hobbiállományok egy csekély része nagyobb létszámúvá (10–15 anyakecske) nővi ki magát.

Ilyen létszámnál már jogosan merül fel az igény vagy elképzelés, hogy a család szükségletein felüli többletterméket értékesíteni lehetne, legyen az akár csak tej, akár már hozzáadott értéket képviselő tejtermék, zömében friss sajt, túró, esetleg joghurt vagy kefir. Ebben az esetben felmerül a kérdés, hogy ezt a tevékenységet (sajtkészítés, termékértékesítés) hogyan lehet hivatalosan, engedéllyel végezni. Aki belevág, hamar szembesül a ténnyel, hogy az engedélyek beszerzése rengeteg plusz munkával, adminisztrációval és költséggel jár. A fejős kecskék kötelező állategészségügyi vizsgálata, a tejet feldolgozó személyek egészségügyi vizsgálata, a vizsgálatok évenkénti ismétlése, a fejt tej időszakos vizsgálata, a tej-, illetve sajtkonyha megléte, az előállított termékek gyártmánylapja annyi adminisztrációs teherrel és költséggel jár, ami nincs összhangban az értékesítésből származó bevétellel. Azaz a kecskék nemhogy nem tartják el magukat, hanem még a befektetett munkát sem fedezi a tejtermékek értékesítési ára. Aki ezt felismerve sem hagy fel teljes mértékben a kecsketartással, megmarad a családi szükségleteket kielégítő termelési szintnél, vagy – rosszabb esetben – engedélyek nélkül, úgymond feketén értékesíti a termékeit.

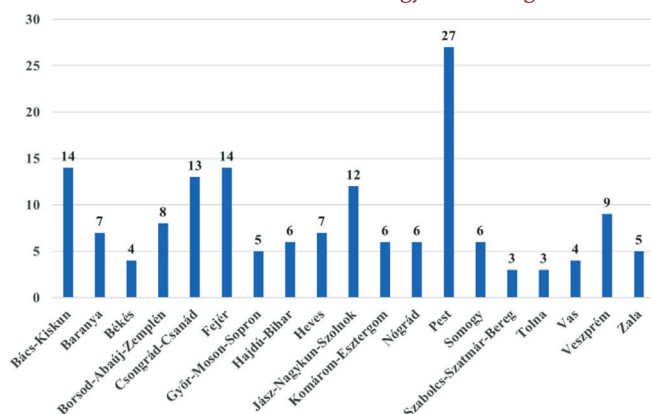
Ez utóbbival, a kétes eredetű tejjel vagy a nem megfelelő minőségű termékekkel meglehetősen megnehezítik a termékeiket engedéllyel értékesítő kecsketartók munkáját, rontják a megítélésüket és a kecsketermékek hírnevét.

Ennek ismeretében, az ágazatban felmerült problémák feltárása céljából megtervezünk egy, több rövid kérdőívből álló sorozat elindítását, hogy naprakész információkra te-

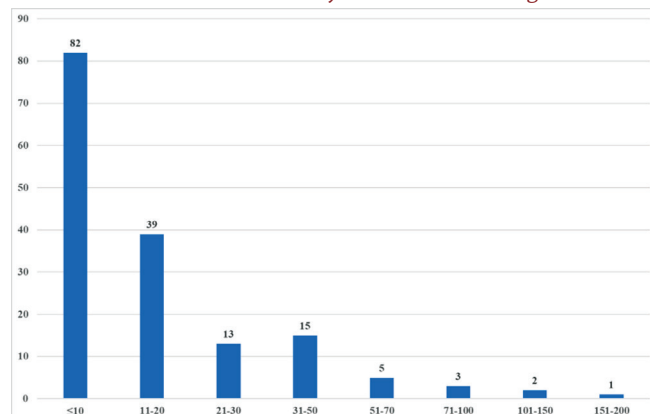
gyünk szert az ágazat helyzetéről és a megoldásra váró problémákról. A válaszként érkező véleményeket, problémákat, javaslatokat a Juh és Kecske Ágazatért Egyesület Elismert Szakmaközi Szervezet ágazatfejlesztési munkájában használjuk fel. Kihasználva a közösségi média térhódítását, a kérdéssorozat első, 13 kérdést tartalmazó részét július közepén osztottuk meg különböző kecskés csoportokban, abban bízva, hogy széles körhöz eljut.

A válaszadás önkéntes és anonim volt. A földrajzi elhelyezkedésre vonatkozó kérdés a válaszok megyéhez kötése miatt volt fontos. A kérdőív 10 napig volt elérhető, ezalatt 168-an töltötték ki és írták le a véleményüket. A válaszadók 4 esetben nem osztották meg a földrajzi helyzetüket (sem megyét, sem települést), ellenben öt kérdőívet a határon túlról (Romániában, Szlovákiában és Szerbiában) töltöttek ki.

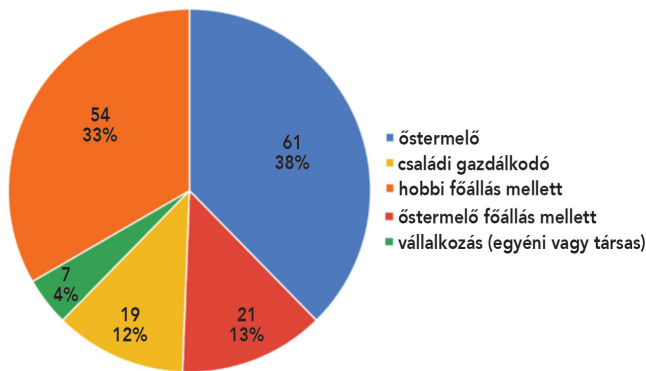
1. ábra: A válaszadó kecsketartók megyénkénti megoszlása

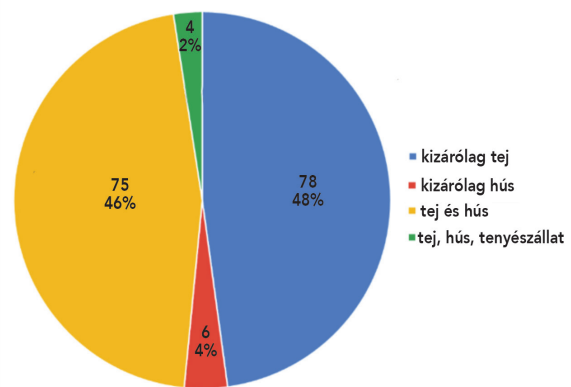
2. ábra: A válaszadók száma anyakecskelétszám-kategóriánként

3. ábra: A válaszadók megoszlása működési forma szerint

4. ábra: A kecskék hasznosítása

Ennyi válasz alapján természetesen nem lehet az egész kecskeágazat minden problémáját feltárni, hiszen a felmérés nem volt reprezentatív. A megyénként, működési forma és állományméret alapján differenciált válaszokból elsődleges képet kaphattunk. Nyilvánvaló, hogy a Budapesthez vagy más felkapott turisztikai helyszínekhez közeli és a hátrányos helyzetű térségben gazdálkodó kecsketartók gazdasági helyzete különböző. Ugyanígy a főállású gazdálkodók és a főállásuk mellett kisebb kecskeállományt tartók esetében is más a gondok forrása.

A kérdőívre mind a 19 magyarországi megyéből érkezett válasz, túlnyomó részben Pest megyéből (27). A legkevesebben, három Szabolcs-Szatmár-Bereg, illetve Tolna megyéből töltötték ki. Ha a Dunát földrajzilag szétválasztó tengelynek tekintjük, akkor, Pest megyét kihagyva, a Dunától nyugatra található kilenc megyéből összesen 59, a Dunától keletre található kilenc megyéből 73 kitöltött kérdőívet kaptunk (1. ábra).

Az anyakecskék számát tekintve a válaszadók zöme (82-en) 10 vagy annál kevesebb anyakecskét tartott. A 11-nél több, de 70-nél kevesebb anyakecskét tartók közül 67-en, az 51–100 közötti létszámmal dolgozók közül 8-an, az ennél is nagyobb állománnyal rendelkezők közül pedig mindössze hárman töltötték ki a kérdőívet (2. ábra).

Ami a működési forma szerinti megoszlást illeti, a válaszadók 51 százaléka őstermelőként tart kecskét, a családi gazdálkodók és a vállalkozások pedig 16 százalékban voltak jelen a felmérésben. A válaszadók 33 százaléka hobbiból tart kecskét. Ők azok, akik elsősorban saját fogyasztásra, vagyis családjuk számára állítanak elő a kecsketejet, és készítenek belőle sajtot vagy joghurtot. E csoport tagjainak a többsége nem értékesít semmilyen terméket (3. ábra).

A kecskék hasznosításáról a válaszadók 48 százaléka azt nyilatkozta, kizárólag tejet termelnek, 46 százalékuk pedig a tejtermelésen kívül húsként is hasznosítja az állományát. Ez alatt, vélhetően, a szaporulat levágását értik. A válaszadók közül négyen a tenyészállat-előállítását is beírták válaszul mint hasznosítási irányt (4. ábra), egy-egy esetben pedig a faggyút és a bőrt is.

A kifejt tej sorsára vonatkozó kérdésre a kizárólag feldolgozóknak történő értékesítés mindössze két esetben fordult elő válaszként. A válaszadók 59 százaléka a tej feldolgozását jelölte meg válaszként, 64 esetben (40%) pedig a feldolgozás mellett a folyadéktejként történő értékesítés is szerepelt a válaszok között (5. ábra).

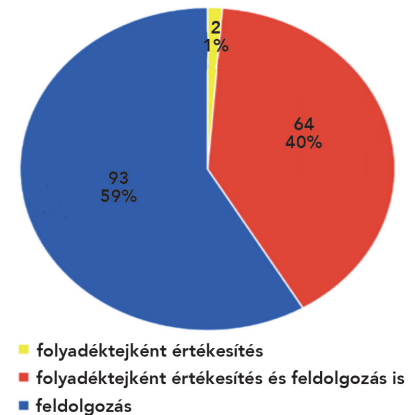
A válaszadók 73 százaléka vállalná fejőkecske-állományának bővítését, ha a gazdasági feltételek kedvezőbbek lennének. Ilyen feltételnek nevezték többek között azt, ha a feldolgozóipar tisztességes árat adna a kecsketejért, illetve ha a kistermelői tejtermékek reális áron értékesíthetők lennének.

A kecsketartás felszámolására vonatkozó kérdésre a 163 hazai válaszadóból 44-en írták, hogy már idén felhagynak a kecsketartással. A feleletválasztós kérdésre felsorolt lehetséges okok közül a takarmányárak drasztikus emelkedését 17 esetben, az értékesítési gondokat 6 esetben, a kettőt együtt pedig 12 esetben jelölték meg. Az állategészségügyi problémákat és velük együtt a már említett két tényezőt további 6 esetben jelölték meg a kecsketartás feladásának indokaként.

A válaszadók az alábbiakat nevezték meg további okként:

- a kezdő kecsketartók szakmai és anyagi támogatásának hiánya;
- magas beruházási költségek;
- nagyon magas adminisztrációs és egyéb járulékos költségek;
- a vágógida-felvásárlás hiánya;

5. ábra: A kifejt tej további sorsa

- irreálisan magas állategészségügyi költségek;
- a szaktudás hiányosságai (kecsketartóé, állatorvosé);
- az itthon kapható takarmányok (gabona és szálas) kifogásolható minősége (penészes, toxinos stb.);
- instabil kecsketejpiac: a felvásárlás hektikus, minimálár nincs rögzítve, így tervezhetetlen a bevétel;
- a nem hivatalos, vagyis a zugtermelők árromboló tevékenysége;
- a fogyasztók hiányos vagy sokszor téves ismeretei a kecsketejről és kecsketejtermékekről, illetve a termelők létezéséről;
- a kecsketej marketingjének hiánya;
- munkaerőhiány;
- humánegészségügyi problémák;
- piacszerzés nehézsége;
- tisztességtelen piaci magatartás.

A részletes értékelést követően újabb, rövid és gyorsan kitölthető, egy-egy témakör köré csoportosított kérdőíveket állítunk össze. Azok kiértékeléséig, a következő cikkünkben az első kérdőívre adott válaszokban felmerült problémák megoldásának lehetőségeit ismertetjük.

DR. MILISITS-NÉMETH TÍMEA

Az EU juhhústermelő országai és Magyarország exportpiacai: versenytársaink a közös piacon

Az elmúlt 1,5 év tapasztalatai alapján egyértelműen kijelenthetjük, hogy kevesebb értékesítő versenytársunk lett, illetve csökkent a versenytársainktól az EU belső piacára kerülő juh- és kecskehús mennyisége. A brexit miatt „bezuhan” a brit bárányok importja: az idei első negyedévben 33 százalékkal kevesebb élő juh és 19 százalékkal kevesebb juhhús került a brit szigetekről az EU piacára, mint 1 évvel korábban. Ugyanebben az időszakban az új-zélandi import 26, az ausztrál import 50 százalékkal kevesebb volt, mint 2020 első negyedévében.

Utóbbi két ország bárányexportja az EU helyett Kínába irányul. A változás arányát jól érzékelteti, hogy 2014–2015-ben Új-Zéland kivitelének még majdnem 50 százaléka az EU-ba irányult, míg 2020-ban csak 28 százalékban részesedett az ország bárány- és juhhúskiviteléből – és Kína fogadta az új-zélandi export 47 százalékát.

Elemzésünk első részében az ágazat egyesült királyságbeli, olaszországi és németországi folyamatait mutattuk be, most pedig Franciaország, Ausztria, Spanyolország és Románia kerül sorra. Franciaország inkább csak lehetséges piacunk, oda többet is vihetnénk, Ausztria viszont valódi piacunk. A maradék két ország versenytársunk az EU belső piacon.

Franciaország

Az ország juhállománya mintegy évi 100 ezer eggyeddel nőtt az utóbbi 2 évben, és 2021-ben is ugyanilyen növekedést várnak (7,316 millió eggyed). A kecskeállomány évi néhány ezer eggyeddel nőtt az előző 2 évben, az előrejelzések szerint ez 2021-ben is folytatódik (1,254 millió eggyed). Ezzel az állománymérettel Franciaország az EU harmadik legnagyobb juhtartó állama.

A francia élőjuh-import tavaly több mint 50 ezer eggyeddel nőtt (223 ezer eggyed), és mintegy 25 ezres növekedésre számítanak 2021-ben (245 ezer eggyed). Az élőjuh-kivitelük viszont alig változott az utóbbi időszakban: 2019-ben 458 ezer; 2020-ban 464 ezer volt, 2021-ben várhatóan 465 ezer eggyed lesz.

Az országban a farmokon való vágás kevésbé jellemző, mint más tagállamokban. Tavaly 4,141 millió juhot és 668 ezer kecskét vágtak le vágóhídon. A juhvágások száma évek óta növekszik, 2021-ben 4,166 millió eggyedre számítanak, míg a kecske vágások száma folyamatosan csökken, 652 ezer eggyeddel kalkulálnak az idén.

Az országban a nehéz- és a könnyűbárá-

nyok aránya igencsak eltolódott, 97:3-hoz, vagyis előbbiek a meghatározók.

Az ország alapvetően behozatalra szorult juhhúsból. Bár évi 2–3 százalékkal javul az önellátottsága, ennek ellenére még idén sem haladja meg az 53 százalékot.

A kecskehús-önellátottság viszont csökkent az elmúlt években, bár még 2021-ben is 111 százalékos lesz.

Az egy főre jutó juhhúsfogyasztás évek óta évi néhány dekagrammal csökken, 2021-ben várhatóan 2,27 kg/fő/év lesz, de a kecskehúsfogyasztás stabilan 0,08 kg/fő/év.

A juhhús behozatala 2020-ban több mint 900 tonnával visszaesett (83,45 ezer tonna volt vágott-test-egyenértékben – a továbbiakban vte), de a prognózis szerint 2021-ben több mint 25 ezer tonnával nagyobb lesz, eléri a 108,07 ezer tonnát. A behozatal mellett eltörpült a kivitel (2020-ban 9,2 ezer tonna vte), de 2021-ben majdnem a négyszeresére tervezik növelni (36,44 ezer tonna vte).

Ausztria

Az utóbbi 1,5 évtizedben folyamatosan nőtt az ország juhállománya, és 2019-re meghaladta a 402 ezer eggyedet. Tavaly is mindössze 9 ezer eggyeddel csökkent, amit 2021-ben nagyrészt visszanyernek, 400 ezer eggyedre számítanak. A kecskeállomány is folyamatosan nőtt, az utóbbi években évi néhány 100 eggyedet tett ki a növekedés. A 2021-re várt egyedszám 92,85 ezer állat.

Az élőjuh-importjuk 2020-ban mintegy 10 ezerrel nőtt, és várhatóan 2021-ben is annyi, 26 ezer eggyed marad. Az élőállat-exportjuk 2020-ban 4 ezerrel nőtt, de idén várhatóan 5 ezerrel kisebb lesz, csak 12 ezer eggyed.

A juhvágások száma évek óta emelkedik, de a farmokon való vágás teszi ki a nagyobb hányadukat: 2020-ban 200 ezer állatot vágtak le a gazdaságokban, 181,15 ezer eggyedet pedig vágóhídon. Ezek a számok 2021-ben sem változnak érdemben. A kecskéket is nagyrészt farmokon vágják le, 2020-ban és 2021-ben is 24,1 ezer eggyedről van szó az előrejelzésben. Vágóhídon 11,5 ezer eggyedet vágtak le 2020-ban, és várhatóan 2021-ben sem haladja meg a számuk a 13 ezret. Az ország gyakorlatilag nem exportál juhhúst, viszont jelentős importőrünk. A juh- és a kecskeállomány növekedése ellenére is csökken az ország juhhús-önellátottsága: 2019-ben 78 százalékos volt, 2020-ban 75, idén pedig 73 százalékosra számítanak.

Ausztriában az egy főre jutó juhhúsfogyasztás évek óta stabilan 1,2 kg/év.

Spanyolország

Bár a brexittel Spanyolország vált az EU legnagyobb juhtartó országává, ez sem változtatott a trenden, hogy mintegy évi 400 ezer eggyeddel csökken a juhállomány. Ez év végére 15,732 millió eggyeddel számolnak az országban. A kecskeállomány csökkenésének üteme mintegy évi 100 ezer eggyed, ami alapján 2021-re 2,843 millió eggyedre becsülik az állomány méretét.

Az egyedszám csökkenésével párhuzamosan mintegy évi 600 ezer egyeddel csökken a levágott juhok száma: 2020-ban 9,456 milliót vágta le, 2021-ben 8,888 millióval számolnak. A kecske esetében a vágások számának a csökkenése nem követi az egyedszám csökkenését: tavaly 1,2 millió állatot vágta le, és 2021-ben ugyanennyivel számolnak. Egyik faj esetében sem jellemző az országban az állatok farmokon való vágása.

A Spanyolországban előállított bárányok kategória szerinti megoszlása hasonló, mint nálunk: 2019-ben 37 százalék volt nehézbárány és 63 százalék könnyűbárány, idén pedig 40:60-hoz lesz az arányuk.

Az ország élőjuh-kivitele csaknem 50 ezer egyeddel csökkent tavaly (2020-ban 1,385 millió egyed), de 2021-ben várhatóan ismét eléri az 1,4 milliót. Az élőjuh-import 2020-ban 17 ezerrel nőtt (307,5 ezer egyed), de ebben az évben 300 ezerre esik vissza.

Az ország juhúsimportja folyamatosan csökken. Tavalyelőtt 8140, 2020-ban 5400 tonna vte volt, 2021-ben 4 ezer tonnára számítanak. Az ország juhúsexportja viszont, a 2020-as visszaesést, az akkori 43,17 ezer tonna vte-t követően idén lényegesen meghaladja még a 2019-eset is: 45,5 ezer tonna vte exporttal számolnak 2021-re.

Az utóbbi évtizedben Spanyolországban megfigyelhető az egy főre jutó fogyasztás, de a bárányhús intenzív promóciójának köszönhetően újabban emelkedő a tendenciá-

ja: 2019-ben 1,29, 2020-ban 1,37 kg/fő/év volt, erre az évre pedig 1,34 kg/fő fogyasztást várnak. A kecskehús-fogyasztás viszont töretlenül emelkedik: 2019-ben 0,14, 2020-ban 0,15 kg/fő volt; 2021-ben pedig 0,16 kg/főt várnak.

A juhok számának és a termelés csökkenésével párhuzamosan, valamint a belső fogyasztás megfigyelésének eredményeként az ország önellátottsága folyamatosan javul: 2019-ben 141,44, 2020-ban 143,56 százalékos volt, 2021-ben 149 lesz. A kecskehús-önellátás mértéke viszont szinte változatlan, 102 százalékos.

Az ország meghatározó tényező az EU könnyű- és nehézbárányárainak alakulásában és belső kereskedelmében, ennek ellenére, közel-keleti és észak-afrikai exportja jelentősen csökkenti az EU belpiacán elérhető juhhús mennyiségét, és ezáltal magasan tartja az árakat.

Románia

Az országban és az EU-ban lezajlott folyamatok eredményeként Románia a második legnagyobb juhtartó ország a közösségben, pedig az utóbbi években évi 100 ezer egyeddel csökkent juhállománya. Erre az évre 10,155 millió egyeddel számolnak. A kecskék száma nőtt az utóbbi 2 évben – 2019-ben 1,594 millió, 2020-ban 1,616 millió egyed volt –, de 2021-re érdemi csökkenést (1,6 millió egyed) jósolnak.

Az élő állatok importja 2020-ban drasztikusan visszaesett, 19 ezer egyed volt, vagyis megfigyelhető. Idén jelentős emelkedésre (22 ezer egyed) számítanak. Románia a legnagyobb élőállat-exportőr az EU-ban, jöllehet 2019-hez (2,996 millió egyed) képest több mint félmillióval csökkent a kivitele 2020-ban (2,495 millió egyed). Csaknem 300 ezres emelkedést (2,750 millió egyed) remélnék 2021-re.

Az országban az állatok farmokon való vágása a meghatározó. Tavaly több mint 1,5 millióval nőtt a gazdaságokban levágott állatok száma (5,996 millió egyed) 2019-hez képest (4,319 millió egyed), de 2021-re jelentős visszaesést (4,5 millió egyed) várnak e téren. Ezzel ellentétes folyamat zajlik a vágóhídi vágások számában: 2019-ben 807 ezer, 2020-ban 448 ezer volt, 2021-ben pedig várhatóan 770 ezer egyedet vágnak le a vágóhídon.

A kecskénél még inkább a gazdaságokban való vágás dominál: 2019-ben 602 ezer, 2020-ban 898 ezer egyedet vágta, 2021-ben 720 ezer egyedre számítanak. A vágóhídon levágott kecskék száma ehhez képest elenyésző: 2019-ben 38 ezer, 2020-ban 20 ezer volt, 2021-ben várhatóan 22 ezer lesz.

Románia juhúsimportja stabilan évi 590 tonna volt az utóbbi években, 2021-re 600 tonnát becsülnék. A juhúsexport az állatok számához képest elenyésző volt, és 2020-ban az is megfigyelhető. Tavalyelőtt 9,78 ezer, 2020-ban 4,34 ezer tonnát exportáltak vte-ben, 2021-ben pedig várhatóan 7 ezer tonna lesz.

Az ország élőjuh- és juhúskivitele alapvetően észak-afrikai és közel-keleti országokba irányul, de jelentős hányada kerül az olasz, az osztrák, a német és a görög piacra is.

Annak ellenére, hogy az ország anyajuh-állományának több mint 80 százalékát fejik, az előállított és piacra vitt nehézbárányok aránya eléri a 95 százalékot, vagyis 5 százalék a könnyűbárányok aránya.

Románia az egyik legtöbb juhhúst fogyasztó EU-tagállam, 2019-ben 3,1, 2020-ban 3,4 kg/fő/év volt a fogyasztás, erre az évre pedig 3,15 kg/fővel kalkulálnak. A kecskehús-fogyasztás folyamatosan emelkedik: 2019-ben 0,23, 2020-ban 0,25 kg/fő volt, idén várhatóan 0,29 kg/fő lesz.

Az ország juhús-önellátottsága meghaladja a 170 százalékot, a kecskehús-önellátottsága pedig a 130-at.

**KUKOVICS SÁNDOR,
JÁVOR BENCE**

A Termelőtől a fogyasztóig és a Biodiverzitás-stratégia hatása a mezőgazdaságra

Elkészült az Európai Bizottság tudományos tanácsadó testülete, a Közös Kutatóközpont (Joint Research Center – JRC) legfrissebb jelentése a Termelőtől a fogyasztóig (F2F) és a Biodiverzitás-stratégia (BDS) mezőgazdaságra gyakorolt hatásáról. A JRC jelentéséhez az ambiciózus KAP-reformjavaslatok – köztük a F2F és a BDS – végrehajtását modellezték annak érdekében, hogy felmérjék az EU mezőgazdaságára gyakorolt hatásukat. A jelentés ugyanakkor kiemeli, hogy a környezet és az éghajlat modellezésére alkalmazott úgynevezett CAPRI-modell mellett más elemzési módszerekre és eszközökre is szükség volna a lehetséges hatások minél teljesebb feltárásához.

A COPA-COGECA közleményben üdvözölte a jelentést, amiben egyetértett azzal, hogy politikai szempontból fontosak a jelentés tanulságai. Ugyanakkor a szervezet – akárcsak a JRC – azt hangsúlyozza, hogy a jelentés megállapításai nem tekinthetők átfogó értékelésnek, mivel egyes célokat egyáltalán nem, másokat pedig csak részben vettek figyelembe az elkészítésében, amellyel az értékelésben alkalmazott modellnek vannak korlátai az EU által meghatározott célok összetett hatásainak értékelése tekintetében.

A JRC modellje szerint a mezőgazdasági termelést érintő stratégiák négy legfontosabb céljának elérése a jelenlegi KAP végrehajtásával jelentős eredményeket hozhat, elsősorban ami a környezeti előnyöket és az üvegházhatású gázok kibocsátását illeti, bár a pozitív környezeti és gazdasági hatások mértékét nem tudták teljes mértékben számszerűsíteni. A modell szerint ugyanakkor az EU termelésének a visszaesése és a mezőgazdasági termelők jövedelmének jelentős csökkenése várható.

Függetlenül attól, hogy melyik forgatókönyvről van szó, mindegyik ágazat termelése

sében 5–15 százalékos csökkenés várható. A legrosszabbul az állattenyésztési ágazatokat érintik a változások. A termelés változása a sertés- és a baromfi-hús nettó exportpozíciójának csökkenéséhez, valamint a marha-, juh- és kecskehús uniós kereskedelmi deficitjének romlásához vezethet. Eközben a termelési árak nettó 10 százalék körüli növekedését vetíti előre a modell, ami egyértelműen negatív hatással lehet a gazdálkodók jövedelmére.

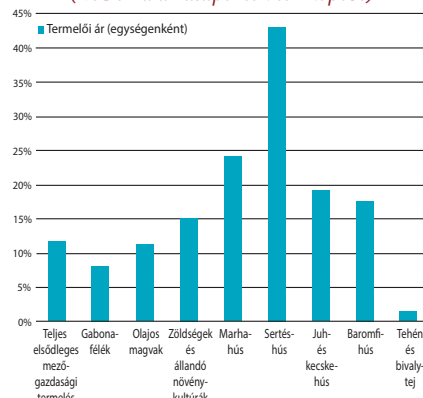

A COPA-COGECA kiemeli, hogy bár a jelentés azt mutatja, hogy a F2F és a BDS az új KAP-pal együtt hozzájárulhat ahhoz, hogy 2030-ra 28,4 százalékkal kisebb legyen a mezőgazdaság ÜHG-kibocsátása, ugyanakkor az EU ÜHG-kibocsátásának kalkulált csökkentését több mint fele részben kioltja a harmadik országok ÜHG-kibocsátásának növekedése.

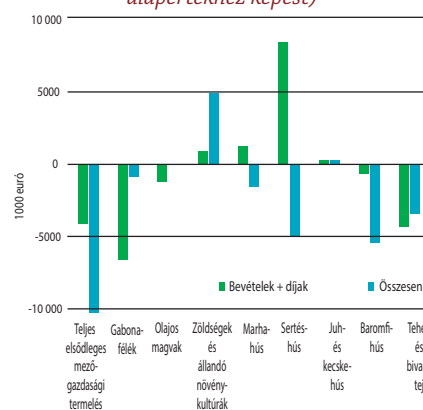
A modell szerint a juh- és kecskehús nettó kereskedelmi helyzetének romlása nagyrészt az import növekedésének lesz a következménye. A vámkontingensek (TRQ) nagyrészt túltelítettek Ausztrália és Új-Zéland tekintetében, valamint a Mercosur-országokban is: a kvóták kitöltésének aránya eléri a 185, illetve a 150 százalékot.

Összefoglalóan elmondható, hogy az új KAP lehetővé teszi a mezőgazdasági termelők számára, hogy megtegyék az eddiginél fenntarthatóbb gazdálkodás érdekében szükséges lépéseket. Mindazonáltal a COPA-COGECA álláspontja szerint az olyan

Változások az EU-27 termelői áraiban a fő állattenyésztési ágazatok tekintetében az F2F és a BDS célkitűzéseiben, valamint a KAP 2014-2020-as forgatókönyvében (2030-ra az alapértékhez képest)

Változások az EU-27 teljes bevételeiben és a költségekben a fő állattenyésztési ágazatok tekintetében az F2F és a BDS célkitűzéseiben, valamint a KAP 2014-2020-as forgatókönyvében (2030-ra az alapértékhez képest)

stratégiák, mint a F2F vagy a BDS, tovább szélesítik az alkalmazott és a nemzetközi versenyképességhez szükséges gyakorlat közötti szakadékot.

BOROVKA ZSUZSA

Forrás: COPA-COGECA-sajtóközlemény: JRC technical report – Modelling environmental and climate ambition in the agricultural sector with the CAPRI model

Az EU-27-ek nettó állattenyésztési termékkereskedelme az alap-, az F2F és a BDS célkitűzéseiben, valamint a KAP 2014-2020-as forgatókönyvében (2030-ra az alapértékhez képest)

